

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/346/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8413201972
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8413201972.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu POHOTOVOSŤ s. r. o., so sídlom v Bratislave, na ul. Pribinovej č. 25, právne zastúpeného Fridrich Paľko s. r. o., so sídlom v Bratislave, na ul. Grösslingovej č. 4 proti žalovanému Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, na Župnom námestí č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok zo dňa 28.11.2014, č. k. 4C/151/2013 - 34 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobca n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej predmetom konania je náhrada škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom súdu prvého stupňa pri rozhodovaní o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora. Exekučné konanie, v ktorom malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu sa ale začalo do 31.8.2005, kedy Exekučný poriadok neupravoval lehotu na rozhodnutie súdu o návrhu na zmenu súdneho exekútora. Táto 30 - dňová lehota bola zavedená až novelou Exekučného poriadku vykonanou zákonom č. 341/2005 Z. z. s účinnosťou od 1.9.2005. Aj po zmene ustanovenia § 44 Exekučného poriadku vzhľadom na prechodné ustanovenie § 238 ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku bolo povinnosťou exekučného súdu pokračovať v exekučnom konaní podľa práva platného do 31.8.2005. Vzhľadom na túto zákonnú úpravu nemohlo dôjsť k porušeniu povinnosti vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote.

Za nesprávny úradný postup zákon č. 514/2003 Z. z. v ust. § 9 považoval okrem porušenia povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote aj nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieskumy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Pre občianske súdne konanie, najmä vo veci samej, všeobecne platí, že vzhľadom k odlišnému stupňu zložitosti a náročnosti jednotlivých vecí, ktoré sú súdmi prejednávané nie je dosť dobre možné všeobecne stanoviť lehotu, v ktorej by súd mal rozhodnúť. Východiskom preto sú najmä čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieskumov a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého každý má právo, aby jeho

vec bola prejednaná v primeranej lehote, v spojení s príslušnými ustanoveniami súdnych procesných predpisov. V občianskom súdnom konaní sa primeranosť dĺžky konaní spravuje predovšetkým ust. § 6 O.s.p., podľa ktorého súd je povinný v konaní postupovať v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Meradlom správnosti úradného postupu z hľadiska včasnosti rozhodnutí je teda splnenie zásady rýchlosti súdneho konania, ktorá zakladá významné právo účastníka, aby jeho vec bola súdom prejednaná a bolo o nej rozhodnuté bez zbytočných prieťahov a v primeranej lehote. Nejde však o hľadisko absolútne, ktoré by malo prevážiť iné požiadavky na súdne rozhodovanie, ktorými je napr. povinnosť súdu oprieť svoje rozhodnutie o spoľahlivo zistený skutkový stav. Za porušenie zásady rýchlosti konania, ktoré je v svojom dôsledku nesprávnym úradným postupom je preto možné považovať len taký postup súdu v konaní, kedy doba jeho priebehu nezodpovedá faktickej zložitosti skutkovej a právnej náročnosti veci a kedy dĺžka konania spočíva v príčinách vychádzajúcich z pôsobenia súdu v prejednávanej veci. Nie je pritom podstatné, či prieťahy majú pôvod v činnosti (nečinnosti) sudcu alebo v nedostatočnom personálnom alebo materiálnom vybavení súdov. Štát však naproti tomu nemôže zodpovedať za prieťahy, ktoré sú spôsobené nedostatkom súčinnosti alebo dokonca zámerným pôsobením zo strany účastníkov, či vyvolané inými okolnosťami, ktoré nemajú pôvod v povahe súdu a jeho inštitucionálnom a organizačnom vybavení.

Pri posudzovaní predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú zbytočnými prieťahmi vo veci v zmysle ust. § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. je pritom taktiež nutné postupovať nielen podľa vnútroštátnej zákonnej úpravy, do ktorej je vsadená, ale v súlade i s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva vzťahujúcou sa k čl. 6 Dohovoru o základných ľudských právach a základných slobodách a s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky. Podľa tejto ustálenej judikatúry základným predpokladom pre posúdenie, či došlo v konkrétnom konaní k porušeniu práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov, resp. v primeranej lehote, je stanovenie celkovej dĺžky konania. Za celkovú dĺžku konania je pritom potrebné považovať dobu od začatia konania do jeho skončenia. Podľa tejto judikatúry o porušení práva na prejednanie veci v primeranej lehote sa nemusí jednať vtedy, ak v konaní síce došlo k prieťahom, avšak konanie ako celok odpovedá dobou svojho trvania času, v ktorom je možné ukončenie konania spravidla očakávať. Nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama o sebe preto nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru. Na kratšie obdobia nečinnosti všeobecného súdu ústavný súd spravidla prihliada len vtedy, ak sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku konania.

Za skutočnú škodu nemožno považovať ani náklady spojené s činnosťou žalobcu uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky, pre ktorú bola exekúcia v danej veci vedená v období, ktoré podľa tvrdení žalobcu zbytočne uplynulo medzi doručením žiadosti o udelenie poverenia a rozhodnutím o nej. Žalobca ako obchodná spoločnosť založená za účelom podnikania vynakladala a vynakladá náklady na správu svojich pohľadávok, vrátane predmetnej pohľadávky prostredníctvom informačného systému, predovšetkým v súvislosti s podnikateľskou činnosťou. Náklady na udržiavanie tohto informačného systému, teda aj náklady na správu predmetnej pohľadávky v informačnom systéme, žalobcovi preto vznikali v súvislosti s jeho podnikaním na trhu bez ohľadu na tvrdené prieťahy v exekučnom konaní. Z tvrdení žalobcu pritom nie je vôbec zrejmé, či a kedy, príp. či doposiaľ stále je predmetná pohľadávka informačným systémom spracovávaná, či a v akom rozsahu by sa náklady na správu a udržanie informačného systému žalobcu v prípade neevidovania predmetnej pohľadávky v informačnom systéme vôbec znížili, a teda ani, či vôbec nejaké náklady na správu predmetnej pohľadávky boli vynakladané zbytočne v dôsledku tvrdených prieťahov v exekučnom konaní. Žalobca v konaní neuniesol povinnosť tvrdenia, a teda ani dôkaznú povinnosť ohľadne vzniku majetkovej ujmy v dôsledku tvrdených zbytočných prieťahov v exekučnom konaní. Túto povinnosť neuniesol ani vo vzťahu k tomu, aké konkrétne náklady vôbec vynaložil na správu a udržanie svojho informačného systému. To isté sa vzťahuje i na náklady na administratívne spracovanie a publikačné výdaje spojené s urgenciami.

Keďže žalobca nepreukázal splnenie jedného zo základných predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu, a to nesprávny úradný postup, súd prvého stupňa žalobu ako nedôvodnú zamietol. Vzhľadom na uvedené už nepovažoval za hospodárne vykonávať ďalšie dokazovanie vo veci, a preto návrhy na doplnenie dokazovania zamietol.

Výrok o trovách odôvodnil ust. § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na nové prejednanie. Ako dôvod uviedol, že vo veci sa rozhodlo na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Súd bol pri svojom rozhodovaní jednoznačne viazaný ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z., pretože svojím rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Stav právnej neistoty existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie vecí v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, ako napr. nárast ekonomickej trestnej činnosti, rozsah nevybavenej súdnej agendy, atď.. Je to predovšetkým štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie vecí v primeranej lehote. Žalobca takýto záväzok nemá.

Žalobca predložil ako dôkaz o vzniku škody znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Uvedeným znaleckým posudkom je jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku. Okrem toho, ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcim nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde SR bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť.

Odvolací súd v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu poukazujúcu na nemožnosť aplikácie ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01. 01. 2013, táto je právne bezvýznamná. Pri rozhodovaní vo veci sa totiž vychádzalo z ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2012.

V danom prípade nesprávny úradný postup mal spočívať v nedodržaní zákonnej lehoty stanovenej na rozhodnutie o zmene exekútora. Odvolací súd poukazuje na závery Ústavného súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí IV.ÚS 606/2012, kde Ústavný súd Slovenskej republiky okrem iného zdôraznil, že aj niekoľkomesačná nečinnosť súdu nemusí zakladať porušenie práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov. Poukázal na to, že žalobca podával žiadosti o udelenie poverenia hromadne, teda zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom čo je ústavne akceptovateľné.

Vo vzťahu k tej časti odvolania, v ktorej sa hovorí o potrebe rozhodnúť o návrhu žalobcu na prerušenie konania je potrebné dodať, že zo strany žalobcu takýto návrh v čase predchádzajúcim nariadenému

súdnemu pojednávaniu doručený nebol. Takéto návrhy žalobca podával len v tých prípadoch, keď súdy nezohľadnili ním namietanú zaujatosť všetkých sudcov súdu rozhodujúceho konkrétnu exekučnú vec, v ktorej malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu zakladajúcemu podľa tvrdení žalobcu nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. V prejednávanej veci námietke zaujatosti vyhovené bolo a vec prejednával iný súd než ten, ktorý konal v exekučnej veci.

S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že v odvolacom konaní úspešnému žalovanému žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.